

اغلب از خاک اطراف ریشه نباتات زینتی بدست آمده بود. بنابراین اینطور میتوان نتیجه گرفت که ممکن است این نماتدها وسیله اعضاء آلوده گیاهان زینتی از خارج از کشور بایران وارد شده باشند. با توجه باینکه نماتدها اغلب پرگوان خوار (پلی فاژ) بوده و براحتی میتوانند در سایر زمینهای زراعی (وسیله ادوات کشاورزی و غیره) انتشار و بالنتیجه تکثیر یابند، لذا بدینوسیله لزوم رعایت اصول صحیح قرنطینه نباتی از نقطه نظر اشاعه انگل ها و غیره را وسیله گلکاران اعلام داشته و لازم میدانند که این امر مهم مورد توجه و عمل قرارگیرد.

روش و وسائل بررسی

نمونه های خاک با روش الک ها و سانتریفوژ کاب (COBB, 1918) و جنکینز (JENKINS 1964) شسته و نماتدهای آنها استخراج و با استفاده از روش کندو گلیسرین ساتی (SOUTHEY, 1970) پراپراسیون دائم جهت شناسائی انگل و تهیه کلکسیون تهیه گردیده است.

معرفی گونه ها

نماتدهائیکه در این مقاله به آنها اشاره خواهد شد چون برای اولین بار از ایران گزارش میشوند لذا مشخصات و اندازه های شکل شناسی آنها که وسیله اینجانب در آلمان بررسی و انجام گردیده بمنظور استفاده سایر کارشناسانیکه روی گونه ها کار می کنند ذکر خواهد گردید.

۱ - نماتد

Nothocriconema mutabile (TAYLOR, 1936) DE GRISSE and LOOF, 1965

SYN. *Criconemoides magnoliae* EDWARD and MISRA, 1964

موقعیت گونه در کلید سیستماتیک بقرار زیر میباشد.

Tylenchida, Tylenchina, Criconematoidea, Criconematidae, Criconematinae, Criconemoides TAYLOR, 1936

از جنس *Nothocriconema* تاکنون ۳۰ گونه در دنیا معرفی شده ولی از ایران تا قبل از این تاریخ هیچ گزارشی در این مورد موجود نیست. متوسط اندازه های مشخصات تعداد ۷ نماتد ماده بالغ از این گونه از ایران بشرح زیر میباشد.

Female (n=7)

L=0.32-0.40 mm

RB=98-107

a=9-13

b= 3.7-4

c= 20-24

V%=90-92

sp=49-52 mc

prh.= 40-42 mc

d.gh. orifice=4-5 mc

Annules width = 3.2-3.8 mc

R-an=8

RV=12

R-ex=28-31

R-Oes=28-34

R-Sp=17-22

St%L=12.8-15

VL/VB=0.95-1.3

ضمن منطبق بودن تقریبی ارقام فوق با اندازه‌های نمونه اصلی (Original) سایر مشخصات مرفولوژیکی نیز با آنچه که گریس و لوف (DE GRISSE and LOOF, 1965) شرح داده‌اند مطابقت مینماید. این نماتد پرگوان خوار (پلی فاژ) و انگل بیرونی (Ectoparasite) و مهاجر بوده و به اندامهای زیرزمینی گیاهان حمله نموده و خسارت وارد میسازد. نمونه‌های این گونه از خاک اطراف ریشه فونر (*Feuner ianum*) و چمن و نخل زیتنی که از تهران، اوین و نیاوران جمع آوری شده استخراج گردیده و تعداد نماتد در ۲۵ میلی لیتر خاک ۴۸ عدد بوده است.

۲ - نماتد

Paratylenchus di nthus JENKINS and TAYLOR, 1956

موقعیت گونه در کلید رده بندی بقرار زیر میباشد.

Tylenchida, Tylenchina, Criconematoidea; Paratylenchidae: Paratylenchus
MICOLETZKY, 1922.

در مورد این جنس راسکی (RASKI, 1975) کار کرده است.

از این جنس تاکنون ۸۵ گونه در دنیا معرفی شده‌اند. از ایران قبلاً *P. hamatus* وسیله ابیوردی در سال ۱۹۷۰ (ABIVARDI, 1970) از جنوب کشور از خاک اطراف ریشه مرکبات و همچنین *P. projectus*, *P. elachistus* وسیله خیری در سال ۱۹۷۲ (KHEIRI, 1972) از بندر انزلی از خاک اطراف ریشه مرکبات گزارش گردیده است. متوسط اندازه‌های مشخصات ۷ نماتد ماده بالغ و ۴ نماتد نر بالغ از ایران

بقرار زیر میباشند.

تعداد ۷ ماده بالغ

Female (n=7)

L=0.27-0.38mm

a=13-20

Prh=16-22 mcu

Pex=59-89 mc

b=2.8-4

c=16-21

V%=80-85

sp=25-32mc

Oes=79-99 mc

Annules width=102-105 mc

d.gl. orifice=5.2-7.5 mc

Tail length= 13-23mc

تعداد ۴ نر بالغ

Male (n=4)

L=O.31-O.39mm

a=21-28

c=12-16

Pex=62-79 mc

Annules width=1.2-1.6 mc

Tail length=19-30 mc

Spicule=19.8;-23 mc

اندازه‌ها و سایر مشخصات شکل‌شناسی این نمونه‌ها با اندازه‌هایی که جنکینز و تایلور (۱۹۶۴) جهت اصل‌گونه داده‌اند مطابقت دارد. این نماتد انگل بیرونی اندامهای زیرزمینی گیاهان بوده و برای اولین بار از اطراف ریشه میخک *Dianthus caryophyllus* جمع‌آوری گردیده و به همین دلیل این گونه بنام جنس میزبان نامگذاری شده است. در ایران نیز نمونه‌ها از خاک اطراف ریشه میخک و رز از زمین گلکاری واقع در جاده گرمسار بدست آمده است.